

HTML

Boje i HTML

- Svi elementi stranice rad sa bojama organizuju identično
- Preko preredefinisanog engleskog naziva boje (npr. "yellow" za žutu boju)
- Ili preko heksadecimalne RGB vrednosti ispred koje obavezno treba staviti simbol # (npr. #ffff00)

Body tag

- Boja pozadine se određuje atributom *bgcolor* u okviru `<BODY>` taga.
- U slučaju da se prilikom navođenja taga BODY izostave opisani atributi, čitač im dodeljuje predefinisane vrednosti.
- `<body bgcolor="#ffff00">`
- `<body bgcolor="yellow">`

Body tag

- Pored pozadine, može se menjati i boja teksta, pomoću atributa *text*.

```
<body bgcolor="#ffff00" text="#008000">
```

- ili

```
<body bgcolor="#ffff00" text="green">
```

- ili

```
<body bgcolor="yellow" text="#008000">
```

- ili

```
<body bgcolor="yellow" text="green">
```

Body tag

- Kao i promena boje, pozadina u obliku slike se definiše pomoću odgovarajućeg atributa u BODY tagu. Atribut je u ovom slučaju *background*.
- Na primer, ako se želi da se kao pozadina stavi slika "pozadina1.jpg" tada će odgovarajući tag izgledati:

```
<body background="pozadina1.jpg">
```

- Pri definisanju pozadine u obliku slike, dobra praksa je da se definiše i *bgcolor* atribut.

```
<body background="pozadina1.jpg"  
bgcolor="#0000ff">
```

IMG tag

- U okviru HTML stranice slika se prikazuje pomoću <IMG> taga.
- Ovaj tag mora imati bar jedan atribut - *src* atribut koji definiše naziv, i eventualno lokaciju, grafičkog fajla koji se želi prikazati u okviru stranice.

```

```

IMG tag

- **left** - postavlja sliku uz levu marginu:
``
- **right** - postavlja sliku uz desnu marginu:
``
- **top** - poravnava sliku sa vrhom slova u tekućoj liniji:
``
- **bottom** - poravnava sliku sa donjom ivicom slova:
``

IMG tag

- **middle** - postavlja sliku tako je donja ivica slova na sredini slike:

```

```

- **absmiddle** - postavlja sliku tako da se sredina slike i sredina slova poklapaju:

```

```

- Da bi se promenila originalna veličina slike, željena veličina se može definisati pomoću dva atributa: **height** i **width**.

```

```


IMG tag

- ▶ Prazan prostor između slike i okolnog teksta, ili nekih drugih elemenata stranice, može se definisati pomoću dva atributa: **hspace** i **vspace**. Vrednost ova dva atributa se zadaje u pikselima.

```

```

- ▶ U okviru stranice može se definisati i debljina granice pomoću atributa **border** čija se vrednost zadaje u pikselima.

```

```

- ▶ **alt** atribut će u slučaju da čitač korisnika stranice iz bilo kog razloga ne učita sliku, na onom mestu gde bi trebalo da bude slika prikazati tekst koji predstavlja vrednost ovog atributa.

```

```


Linkovi

- ▶ Veze između različitih stranica se nazivaju linkovi ili hiperveze. One omogućavaju jednostavan prelazak sa jednog mesta na stranici na drugo mesto unutar same stranice ili na sasvim novoj stranici.
- ▶ Linkovi koji se mogu definisati u okviru jedne HTML stranice mogu se podeliti na tri grupe:
  - ▶ krajnja pozicija se nalazi na stranici koja je u okviru iste aplikacije i nalazi se na istom serveru gde i stranica sa polaznom pozicijom,
  - ▶ krajnja pozicija se nalazi na stranici koja ne pripada istoj aplikaciji, već se nalazi na drugom serveru,
  - ▶ krajnja pozicija pripada istoj stranici kao i polazna pozicija

Linkovi

- ▶ Za sve linkove definicija početne pozicije se dobija korišćenjem taga `<a>`. Opšti izgled ovog taga je:
`<a atribut> ... </a>`.
- ▶ Sintaksa ovog taga podrazumeva da se u okviru polazne pozicije opisu:
  - ▶ fizička pozicija polazne pozicije i
  - ▶ fizička lokacija krajnje pozicije.
- ▶ Polazna pozicija označava na stranici mesto sa koga se prelazi na neki drugi deo stranice i definiše se pomoću atributa *href*:

`<a href= adresa krajnje pozicije> polazna pozicija sa koje se prelazi na krajnju </a>`

Link na stranicu u okviru istog servera

- Najjednostavniji slučaj rada sa linkovima je prelazak na stranicu u okviru istog servera.
- Kod ove vrste linkova koristi se tag `<a>` sa atributom *href* i nazivom stranice do koje se želi da se napravi veza.

```
<a href="Prva.html"> Veza do stranice  
Prva.html </a>
```


Link na stranicu u okviru istog servera

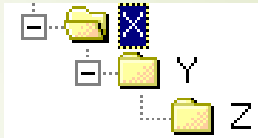
- Stranica sa krajnjom pozicijom osim što pripada istoj aplikaciji, odnosno serveru, u opštem slučaju ne mora da se i fizički nalazi u istom direktorijumu gde i stranica sa polaznom pozicijom.
- Postoje dva rešenja ovog problema, a to je rad sa apsolutnim i relativnim putanjama
- Korišćenje apsolutnih putanja podrazumeva u okviru *href* atributa navođenje pune putanje do stranice sa krajnjom pozicijom, na primer `href="c:\Aplikacije\Poslovanje\Klijent\Prva.html`
- Korišćenje relativnih putanja je mnogo podesnije, jer se zasniva na kretanju u odnosu na direktorijum stranice sa polaznom pozicijom.

Link na stranicu u okviru istog servera

- Neka direktorijum X sadrži stranice 1 i 2, Y stranicu 3, a Z stranicu 4

- Za stranicu 1,

- relativna adresa stranice 2 je „2.html”;
- relativna adresa stranice 3 je „Y/3.html”;
- relativna adresa stranice 4 je „Y/Z/4.html”;

- Za stranicu 3,

- relativna adresa stranice 2 je „../2.html” (simbol .. označava direktorijum iznad direktorijuma gde se nalazi stranica sa polaznom pozicijom);
- relativna adresa stranice 4 je „Z/4.html”;

- Za stranicu 4,

- relativna adresa stranice 2 je „../../2.html”;
- relativna adresa stranice 3 je „../3.html”.

Link na stranicu izvan servera

- ▶ Da bi se pristupilo stranici izvan servera potrebno je navesti celu web adresu te stranice. Opšti oblik adrese koja se pojavljuje kao vrednost *href* atributa je

*scheme://server.domen
[:port]/putanja/ imeDokumenta*

```
<a href="http://www. etf.bg.ac.yu/">  
Link ka Elektrotehnickom fakultetu  
</a>
```

Link na istu stranicu

- ▶ Za ovu vrstu linkova prvo se napravi oznaka na mestu na stranici gde se nalazi krajnja pozicija. Oznaka se dobija pomoću atributa **name** u `<A>` tagu:
`<a name= ime_krajnje_pozicije> tekst krajnje pozicije sa koje se prelazi iz polazne pozicije </A>`
- ▶ na polaznoj poziciji navodi se tag sa imenom krajnje pozicije:
`<a href="#ime_krajnje_pozicije"> tekst polazne pozicije </A>`
- ▶ na krajnjoj poziciji se navodi tag koji definiše ime krajnje pozicije:
`<a name= " ime_krajnje_pozicije "> tekst krajnje pozicije </A>`

Link na istu stranicu

```
<HTML>
<HEAD><TITLE> Link u okviru iste stranice</TITLE></HEAD>
<H2>Programiranja </H2>
<OL>
  <LI><A HREF="#html"> Web i jezik HTML </A> ;
  <LI><A HREF="#java"> Programski jezik Java </A>
  <LI><A HREF="#uvodc"> Uvod u C </A>
</OL>
<H3><A name="html"> Web i jezik HTML</A> </H3>
  <p>.....</p>
  <p>.....</p>
  <p>.....</p>
  <p>.....</p>
  <p>.....</p>
<H3><A name="java"> Programski jezik Java </A> </H3>
  <p>.....</p>
  <p>.....</p>
  <p>.....</p>
  <p>.....</p>
  <p>.....</p>
<H3><A name="uvodc"> Uvod u C </A> </H3>
  <p>.....</p>
  <p>.....</p>
  <p>.....</p>
  <p>.....</p>
  <p>.....</p>
</UL>
</BODY>
</HTML>
```

Link na određenu poziciju

- ▶ Ako se želi da se uspostavi veza sa nekom drugom stranicom, ali ne sa početkom te stranice, već nekim drugim delom, potrebno je koristiti i prvu i drugu vrstu linkova.
- ▶ Opet se definiše mesto odakle se želi nastaviti sa pregledom pomoću atribut *href* u `<A>` tagu sa navođenjem imena stranice, ali se dodaje deo `#ime_krajnje_pozicije`, da bi se pozicioniralo na krajnju poziciju.

```
<a href="PrimerLinka.html#ime_krajnje_pozicije "> tekst  
polazne pozicije </a>
```

Slika kao link

- Slika u HTML dokumentu može predstavljati i polazni čvor u hipervezi. Dolazna adresa se tada navodi kao kod običnog linka, a umesto teksta koji se može aktivirati navodi se tag IMG.

```
<A HREF="URL dolazne datoteke"> "tag  
  IMG za željenu sliku"</A>
```

```
<a href="Primer.html"></a>
```

Link za elektronsku poštu

- ▶ Linkovi se mogu iskoristiti i za pisanje nove mail poruke pomoću default programa za elektronsku poštu

```
<a href="mailto:marija.punt@etf.bg.ac.yu">  
Posaljite e-mail poruku! </a>
```

- ▶ Pored adrese na koju se želi poslati poruka mogu se podesiti još neki parametri, kao što su naslov ili tekst poruke.

```
<a  
href="mailto:nbosko@etf.bg.ac.yu?subject=P  
rimer poruke&body=Napisite vas komentar">  
Posaljite e-mail poruku! </a>
```


Tabele

- ▶ Tabela se definiše pomoću taga `<table>`
- ▶ Pojedinačna ćelija se definiše u okviru `<td> </td>`
- ▶ Novi red se definiše sa `<tr> </tr>`.

Tabele

<TABLE>

<CAPTION> sadržaj naslova tabele **</CAPTION>**

<TR>

<TH> sadržaj prve ćelije headera **</TH>**

<TH> sadržaj poslednje ćelije headera **</TH>**

</TR>

<TR>

<TD> sadržaj prve ćelije prvog reda **</TD>**

<TD> sadržaj poslednje ćelije prvog reda **</TD>**

</TR>

<TR>

<TD> sadržaj prve ćelije poslednjeg reda **</TD>**

<TD> sadržaj poslednje ćelije poslednjeg reda **</TD>**

</TR>

</TABLE>

Tabele redovi

```
<table border="3" cellpadding="5" cellspacing="5"> <tr>  
<td>hello</td> <td>hello3</td> <td>hello5</td>  
</tr>  
</table>
```

- U datom primeru "hello", "hello3" i "hello5" su ćelije u okviru istog reda

hello	hello3	hello5
-------	--------	--------

Tabele - kolone

- ▶ Da bi se napravila nova kolona potrebno je koristiti tag `<tr>`

```
<table border="3" cellpadding="5" cellspacing="5">
```

```
<tr><td>hello</td></tr>
```

```
<tr><td>hello3</td></tr>
```

```
<tr><td>hello5</td></tr>
```

```
</table>
```

hello
hello3
hello5

Tabele primer

```
<table border="2">
<tr>
  <th><font face="Verdana" size="2">Ime:</font></th>
  <th><font face="Verdana" size="2">Prezime:</font></th>
  <th><font face="Verdana" size="2">Zvanje:</font></th>
</tr>
<tr>
  <td><font face="Verdana" size="2">Bosko</font></td>
  <td><font face="Verdana" size="2">Nikolic</font></td>
  <td><font face="Verdana" size="2">Predavac</font></td>
</tr>
</table>
```

Ime:	Prezime:	Zvanje:
Bosko	Nikolic	Predavac

Tabele primer

```
<table border="2" height="30%" width="80%">
<tr>
  <th><font face="Verdana" size="2">Ime :</font></th>
  <th><font face="Verdana" size="2">Prezime :</font></th>
  <th><font face="Verdana" size="2">Zvanje :</font></th>
</tr>
<tr>
  <td><font face="Verdana" size="2">Bosko</font></td>
  <td><font face="Verdana" size="2">Nikolic</font></td>
  <td><font face="Verdana" size="2">Predavac</font></td>
</tr>
</table>
```

Ime :	Prezime :	Zvanje :
Bosko	Nikolic	Predavac

Tabele primer

```
<table border="2" width="100%">
<tr>
  <th width="33%"><font face="Verdana" size="2">Ime :</font></th>
  <th width="33%"><font face="Verdana" size="2">Prezime :</font></th>
  <th width="33%"><font face="Verdana" size="2">Zvanje :</font></th>
</tr>
<tr>
  <td><font face="Verdana" size="2">Bosko</font></td>
  <td><font face="Verdana" size="2">Nikolic</font></td>
  <td><font face="Verdana" size="2">Predavac</font></td>
</tr>
</table>
```

Ime :	Prezime :	Zvanje :
Bosko	Nikolic	Predavac

cellpadding i cellspacing

- Dva atributa koja imaju veliku primenu su i **cellpadding** i **cellspacing**.
- Pomoću *cellpadding* atributa definiše se rastojanje između sadržaja ćelije i njene granične linije.
- Pomoću *cellspacing* atributa se može odrediti rastojanje između pojedinih ćelija tabele.

```
<table border="2" cellpadding="30"  
  cellspacing="10">
```


colspan i rowspan

- HTML dopušta mogućnost da se pojedine ćelije tabele protežu duž više redova ili kolona tabele.
- Ovakav efekat se može postići pomoću atributa **colspan** i **rowspan**, koji se ubacuju u `<td>` ili `<th>` tag one ćelije koja se želi posebno da formatira.
- Vrednost ovih atributa se zadaje brojem kolona ili redova tabele duž kojih treba da se prostire data ćelija.

Forme

- ▶ Za implementaciju formi koristi se osnovni tag `<form>`. Opšti oblik ovog taga je:

```
<form>
```

```
<!------- definicija elemenata forme ----->
```

```
...
```

```
</form>
```

- ▶ Najvažnija dva atributa taga `<form>` su:
- ▶ **ACTION** koji sadrži adresu (URL) programa na serveru;
- ▶ **METHOD** kojim je opisana metoda prenoša argumenata programa. Ovaj atribut može imati vrednosti GET ili POST.

Dugme

- **button** – definiše dugme opšteg tipa. Pritiskom na dugme koje je definisano pomoću ove vrednosti korisnik izvršava akciju koja se mora definisati u okviru samog taga.
- Najčešće je to Java Script funkcija koja izvršava određene provere pre samog slanja podataka na server.

```
<input type="button" name="Proveri"  
onClick="funkcijaZaProveru()">
```


Dugme

- **submit** - definiše dugme pomoću koga se podaci šalju na server.

```
<INPUT TYPE="SUBMIT"  
NAME="Posalji">
```

- **reset** – definiše dugme koje postavlja sve vrednosti elemenata forme na predefinisane vrednosti

```
<INPUT TYPE="RESET" NAME="Ponisti">
```


Tekst polje

- Koristi se atribut **type** sa definisanom vrednošću `text`.
- ```
<input type="text" name="ime_prez" value="Unesite ime i prezime" size="30">
```
- Pomoću atributa `value` definiše se početni tekst koji će se pojaviti u tekst polju
  - Pomoću atributa `size` se zadaje maksimalan broj karaktera koji se mogu uneti u okviru ovog elementa od strane korisnika.
  - Vrednost atributa `name` definiše samo ime elementa pomoću koga drugi elementi aplikacije (JavaScript, serverski deo aplikacije) mogu čitati ili menjati unetu vrednost u okviru tekst polja.
  - Ako se želi da se zamaskira tekst koji korisnik unosi u tekst polje umesto vrednosti `text`, treba koristiti vrednost **password**.

## Polje za potvrdu

- ▶ Polje za potvrdu se definiše korišćenjem taga INPUT i njegovog atributa **type** sa vrednošću **checkbox**

```
<I>Koje programske jezike poznajete?</I><BR>  
<UL type="square">  
<LI> <INPUT type="checkbox"  
name="PPpaskal"> &nbsp; Paskal</LI><LI>  
<INPUT type="checkbox" name="PPJava">  
&nbsp; Java</LI>  
</UL>
```

Radio dugme

- Radio dugmad se definišu korišćenjem taga `<INPUT>` i njegovog atributa **type** sa vrednošću **radio**.

```
<I>Imate li vlastiti racunar?</I><BR>
```

```
<UL type="square">
```

```
<LI> <INPUT type="radio"
name="racunar"> &nbsp; Da</LI>
```

```
<LI> <INPUT type="radio"
name="racunar"> &nbsp; Ne</LI>
```

```
</UL>
```

Padajuća lista

- ▶ Padajuća lista se definiše pomoću taga `<SELECT>` i opcija `<OPTION>`. Polje `<SELECT>` opisuje izbor između mogućih vrednosti navedenih u okviru taga `<OPTION>`. Tag `<OPTION>` sa atributom `SELECTED` se uzima kao izabrana vrednost. Tag `<SELECT>` se realizuje kao padajući meni sa vrednostima zadatim u okviru taga `<OPTION>`. Atributi uz tag `<SELECT>` su:
  - ▶ **size** kojim je opisan broj elementa u opciji koje će biti prikazane,
  - ▶ **multiple** kojim se omogućava izbor više opcija u istom trenutku.

`<B><I>Moj omiljeni predmet na 1. godini je: </I></B>`

```
<select name="predmeti">
```

```
  <option>Matematika</option>
```

```
  <option>Fizika</option>
```

```
  <option>ORT</option>
```

```
</select>
```

Tekst polje

- Tag `<TEXTAREA>` prikazuje tekst u odvojenom tekst prozoru sa scrollbarovima.
- Dimenzije prozora su određene atributima *rows* (broj redova teksta) i *cols* (broj kolona).
- Atribut *name* dodeljuje simboličko ime području u kome se nalazi tekst.
`<TEXTAREA name="ime" rows="n" cols="m"> ... neki tekst ... </TEXTAREA>`

Skrivena promenljiva

- Često je potrebo u okviru stranice zapamtiti određene vrednosti koje ne bi trebalo prikazivati korisniku, na primer vrednost koja se proverava na serverskoj strani radi zaštite aplikacije.
- Ova mogućnost se izvršava pomoću taga `<INPUT>` i njegovog atributa **type** sa vrednošću **hidden**. Na primer:

```
<input type="hidden" name="ident"  
value="08100-OEM-38069">
```


Primer

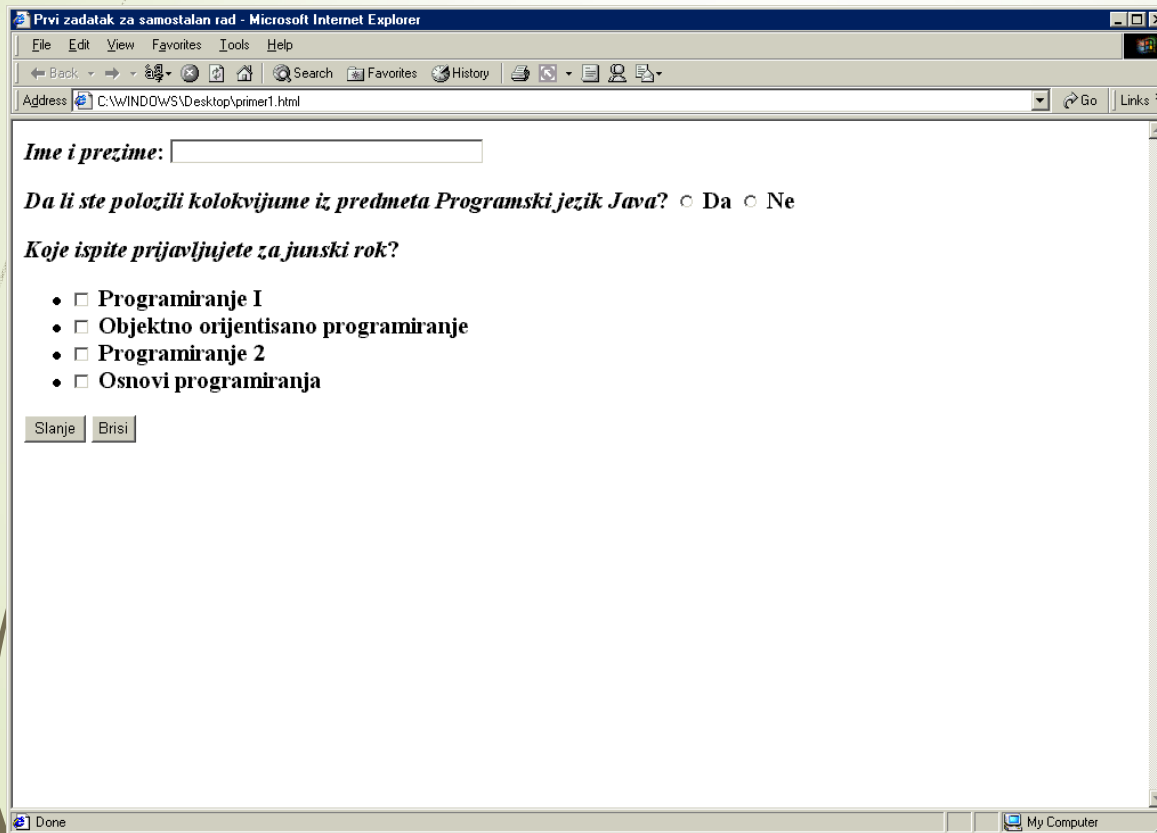
```
<html>
<head>
  <title>Forma za komentare</title>
</head>
<body>
  <h1>Posaljite svoje komentare</h1>
  <form action="comments.php" method=" post " >
  <p>Ime i prezime: <input name="name">
  <p>Email adresa: <input type="text" name="email" size=
  "50" >
  <p>Komentar:
  <textarea name="comments" rows="15" cols="70" >
  </textarea>
  <input type="submit" value="Posaljite komentar">
  <input type="reset" value="Obrisite unete podatke">
  </form>
</body>
</html>
```

Primer 2

```
<html>
<head>
<title>Restoran italijanske hrane</title>
</head>
<body>
<h1> Restoran italijanske hrane </h1>
<form action="order.php" method=POST>
<h2>Pice</h2>
<p>Koliko pica želite? <input name="numpizzas" value="0" size=3 maxlength=3>
<p>
<input type=radio name="size" value="large" checked>Velika<br>
<input type=radio name="size" value="medium">Srednja<br>
<input type=radio name="size" value="small">Mala
<h3>Dodaci</h3>
<p>
<input type=checkbox name="topping" value="pepperoni">Ljuta paprika<br>
<input type=checkbox name="topping" value="mushroom">Pecurke<br>
<input type=checkbox name="topping" value="peppers">Kecap<br>
<input type=checkbox name="topping" value="onion">Jaje<br>
<input type=checkbox name="topping" value="olives">Masline<br>
<p>Ime: <input type=text name="name">
<p>Broj telefona: <input type=text name="phone">
<p>Adresa:
<textarea name="address" rows=6 cols=50>
</textarea>
<p>Broj kreditne kartice: <input type=password name="creditcard" size=20></p>
<input type=submit value="Posaljite narudzbinu">
</form>
</body>
</html>
```


Primer 3

Prvi zadatak za samostalan rad - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Favorites Tools Help

← Back → Forward Stop Refresh Home Search Favorites History Print Copy Paste

Address <C:\WINDOWS\Desktop\primer1.html> Go Links >>

Ime i prezime:

Da li ste položili kolokvijume iz predmeta Programski jezik Java? Da Ne

Koje ispite prijavljujete za junski rok?

- Programiranje I
- Objektno orijentisano programiranje
- Programiranje 2
- Osnovi programiranja

Slanje Brisi

Done My Computer

Primer 4

HTML FORME - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Favorites Tools Help

← Back → Stop Home Search Favorites History

Address <C:\Documents and Settings\Administrator\Desktop\zadatak.htm> Go Links

OVA FORMA ŠALJE MAIL NA ADRESU: web@vets.edu.yu

Korisničko ime:

Lozinka:

Način plaćanja:

Naručujem: Knjigu CD

Komentar:

Done My Computer